

Vreme: 12.11.2017 10:53

Medij: rts.rs

Link: <http://www.rts.rs/page/magazine/sr/story/2523/nauka/2936752/hotel-balkan-zbornomesto->

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Hotel "Balkan" zbornomesto komita

4123

Naredne godine navršice se sto godina od završetka Prvog svetskog rata. U njemu je Srbija, po zvaničnim podacima, izgubila svaku treću mušku glavu. Povod za početak rata bio je atentat u Sarajevu 28. juna 1914. I vek posle tog događaja postoje nastojanja da Srbija bude okrivljena za njegov početak. Jedan od razloga za takav stav jeste povezanost Vojislava Tankosića, jednog od najpoznatijih četnika u tadašnjoj Srbiji i među Srbima, sa mladićima iz Bosne i Hercegovine koji su izveli atentat.

Vojislav Tankosić je angažovao Dragišu M. Stojadinovića da obučava mladiće iz Bosne, koji su se školovali u Beogradu, da budu četnički instruktore kada se vrate kući. Svoje angažovanje i atmosferu u Beogradu, Stojadinović, komita, vrstan strelac, fotograf, filmski snimatelj i student prava u to vreme, opisao je u "Glasniku" Istorijsko-kulturnog društva "Njegoš" iz Čikaga, u decembarskom broju, 1974. godine, povodom 60 godina od Sarajevskog atentata. Taj tekst je malo poznat našoj javnosti. Zato prenosimo njegove delove o tadašnjoj atmosferi u Beogradu koji mogu doprineti boljem razumevanju tadašnjih prilika i posledica koje su nastupile. "Među četnicima iz stare organizacije bio je priličan broj bosansko-hercegovačkih dobrovoljaca-četnika, koji su se posle rata 1913. vratili u Srbiju, i tu prihvatili poslove kojima su želeli da se bave. Sa njima je održavao stalne veze major Voja Tankosić i svojom inicijativom organizovao je za njih u Čupriji pravi četnički logor. Znalo se da Srbiji predstoji obračun sa Austro-Ugarskom zbog Bosne i Hercegovine. Verovatno da je u to vreme Tankosić, sa svojom oficirskom tajnom organizacijom, imao i druge planove, o kojima se, u to vreme, nije moglo nagađati, te je vlast tolerirala ove četničke logore kao mesta za prihvatanje i zbrinjavanje naših mladih dobrovoljaca iz svih srpskih krajeva." Ugledni Beograđani koji su podržavali četnike "U to vreme kao i ranije, u hotelu 'Balkan' na Terazijama, koji je držao Đoka Popara, Hercegovac, bio je svakodnevni sastanak svih istaknutih četničkih vojvoda i četnika koji su se bavili u Beogradu. U 'Balkanu' je takođe bio stalni sto dr Milorada Gođevca, šefa Opštinskog saniteta i prvog organizatora četničke akcije na Jugu. Za njegovim stolom obično su sedeli Golub Janić, rentijer iz Mavrova, sopstvenik 'Balkana' i predsednik 'Srpske braće', zatim Josif Studić Prizrenac, sekretar 'Srpske braće', braća Ribnikari, Vladislav i Darko, urednici 'Politike', Petar Pavlović, profesor Sima Trojanović, direktor Etnografskog muzeja, Sava Radulović, šef beogradske železničke stanice, apotekar Velimir Karić. Četnici i vojvode gosti hotela "Balkan" "Okolo ovog stola nalazili su se stolovi vojvoda i četnika, uvek puni gostiju. Ko je želeo, tu je mogao videti kapetana Sretena Rajkovića, šefa Gorskog štaba preko Vardara, vojvode Gligorija Sokolovića, Jovana Babunksog, Vasilija Trbića, Stevu Ćelu, Doksima Mihajlovića, Đorđa Skopljančeta, Jovana Dolgača, a, pored njih, poručnika Jaroslava Antonijevića, poručnika Voju Tankosića, kapetana Borka Paštovića, kapetana Jovu Naumovića, takođe sve stare četnike iz 1905. godine. Stalni gosti ovih stolova takođe su bili i studenti - četnici Ličanin Miloš Svilar, Rista Toholj, Dule Dimitrijević, Kumanovac profesor Jovan Aleksić, Milomir Milenković, pozniji urednik 'Politike', Jova Gašić, Bosanac, kaluđer Jovan Grković Gapon, hemičar Dragomir Jekić, upravnik Fabrike žica Milosav Jovanović, drogerista Sava Mumđžić, apotekar kod 'Guslara' M. Jovanović, narednik Miloš Ivković, narednik Sekula Vlahović itd., itd." Možda neko želi, ponekad, da se seti ovih imena. Možda i da im zahvali? Da pomisli na njih kada prolazi pored "Balkana". Dragiša M. Stojadinović u tekstu objavljenom u decembarskom broju čikaškog "Glasnika" 1974. navodi da su beogradski činovnici, trgovci i zanatlije, smatrali za veliko zadovoljstvo da svakog dana navrate u

Vreme: 12.11.2017 10:53

Medij: rts.rs

Link: <http://www.rts.rs/page/magazine/sr/story/2523/nauka/2936752/hotel-balkan-zbornomesto->

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Hotel "Balkan" zbornomesto komita

to društvo. Tu su imali priliku da čuju vesti o akcijama komita, takođe i da pruže pomoć četničkom pokretu, koji je oduševljavao narod u celoj Srbiji. Ta "druženja" postala su neka vrsta obreda i običaja posle završetka Prvog i Drugog balkanskog rata.

Vreme: 12.11.2017 13:00

Medij: danas.rs

Link: http://danas.rs/kultura.11.html?news_id=361826&title=%c5%bdivo+kulturno+nasle%c4%91e+nas+na

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Živo kulturno nasleđe nas najbolje opisuje

7168

Danijel Sinani, predsednik Nacionalnog komiteta za zaštitu nematerijalnog kulturnog nasleđa Kao nematerijalno kulturno nasleđe Bošnjaka upisane samo pazarske mantije Povod za razgovor sa prof. dr Danijelom Sinanijem, v. d. dekana Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu je njegovo predavanje koje je organizovalo Udruženje Nova vizija iz Prijepolja u okviru projekta "Inkluzivna zaštita nematerijalnog kulturnog nasleđa Bošnjaka u Sandžaku". Piše: Indira Hadžagić Duraković Prijepolje 12. novembar 2017. 13:00 O ovoj temi malo se govori u javnosti. Od 2012. godine Nacionalni komitet, u skladu sa Konvencijom UNESCO formirao je listu nematerijalnog kulturnog nasleđa Republike Srbije, koja sadrži 34 elementa, a od njih su, kao nematerijalno kulturno nasleđe Bošnjaka sa ovog područja upisane samo pazarske mantije.

- Do sada smo organizovali niz predavanja kako bi institucije i svi koji mogu da pomognu bili detaljno informisani i edukovani. UNESCO je doneo Konvenciju 2003. godine, Srbija je taj dokument ratifikovala 2010. godine, a dve godine kasnije počinje formiranje mreže za zaštitu nematerijalnog kulturnog nasleđa koja ima četiri glavne instance. Imamo sedam regionalnih koordinatora za sedam regiona: Vojvodina, Beograd, Centralna, Istočna, Zapadna i Južna Srbija i Kosovo i Metohija. Zatim je tu Centar za nematerijalno kulturno nasleđe pri Etnografskom muzeju u Beogradu, Komisija koja razmatra i valorizuje predloge i kao najviša instanca Nacionalni komitet za nematerijalno kulturno nasleđe Republike Srbije koji odlučuje o upisu ili neupisu određenog artefakta u nacionalni registar. Problema, naravno, ima u bavljenju ovim vidom kulture, kao što ih ima i u bavljenju drugim vidovima kulture, a jedan od glavnih je nepostojanje zakonske regulative, tako da je krovni zakonski akt kojim se mi vodimo zapravo Konvencija UNESCO-a na osnovu koje smo razradili naše pravilnike. Zakon o kulturi nije završen, a u važećem zakonu kategorija "nematerijalna kulturna baština" ne postoji. To otežava bavljenje ali nam daje i slobodu da definišemo šta je to "nematerijalna kulturna baština" i implementiramo, na osnovu dosadašnjih saznanja i iskustava, u novi zakon, objašnjava prof. dr Sinani.

Nematerijalno kulturno nasleđe svakako nije nešto što je manje značajno od materijalnog, a da je to tako govori činjenica da je Svetska organizacija koja se bavi zaštitom kulturne baštine (UNESCO) posebno izdvojila ovu oblast kako bi nematerijalno nasleđe čovečanstva bilo bolje zaštićeno i sačuvano. Kako je kod nas?

- Svakako da nematerijalno kulturno nasleđe nije manje bitno i UNESCO poslednjih 15 godina ulaže ogromna sredstva i napore u promovisanju ove oblasti. Upravo to i pokazuje da nematerijalno kulturno nasleđe jeste bilo zapostavljeno u odnosu na materijalni segment. Srbija se ne razlikuje po tome i ponekad je teško objasniti ljudima šta je to jer kad govorimo o kulturnim artefaktima čovek očekuje nešto opipljivo i vidljivo. Upravo nematerijalno kulturno nasleđe predstavlja najznačajniji aspekt kulturnog nasleđa koji bi mogao da pomogne da se zajednice preko njega identifikuju, te da se izradi i motiviše ta kulturna raznolikost koju u Srbiji posedujemo.

Da li to proističe iz definicije po kojoj je osnovna odlika nematerijalnog kulturnog nasleđa da je ono živo?

- Upravo je ono jedino živo kulturno nasleđe koje nas najbolje opisuje i definiše: način na koji govorimo, jezik kojim pričamo, stvari u koje verujemo, zanati koje znamo da radimo, veštine i znanja koja

Vreme: 12.11.2017 13:00

Medij: danas.rs

Link: http://danas.rs/kultura.11.html?news_id=361826&title=%c5%bdivo+kulturno+nasle%c4%91e+nas+na

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: Živo kulturno nasleđe nas najbolje opisuje

posedujemo, čine nas onim što jesmo na bilo kom planu, bilo da je verski, nacionalni, etnički ili neke manje grupe. Zato tome treba posvetiti poseban značaj. U Srbiji se ta pažnja posvećuje intenzivnije poslednjih sedam godina i u nacionalni registar su upisana 34 elementa reprezentativnog nematerijalnog kulturnog nasleđa Srbije. Manje se zna da postoji nekoliko elemenata koji su upisani ili su na putu da budu upisani na Uneskovu listu reprezentativnog nasleđa svetske nematerijalne kulturne baštine.

A to su?

- Upisana je 2014. godine porodična slava i to je bio prvi element nematerijalne kulturne baštine iz Srbije koji se našao na popisu svetskog nematerijalnog kulturnog nasleđa. Nadamo se da će ove godine biti pozitivno rešena nominacija kola, jer je već prošla osnovne faze i očekujemo da će biti zabeležena na svetsku listu, a za 2018. godinu je predloženo pevanje uz gusle. Ono što je ograničavajući faktor u nominacijama za UNESCO jeste činjenica da se godišnje može predložiti samo jedan element nematerijalnog kulturnog nasleđa, a ima mnogo koji zaslužuju da budu predloženi. U narednim godinama ćemo nastojati da što ravnomernije, kad je reč o predlozima, bude zastupljena čitava Srbija, svi regioni i sve lokalne zajednice koje su zainteresovane i koje imaju nešto od elemenata nematerijalnog kulturnog nasleđa kako bi svaki od tih elemenata mogao da bude upisan prvo na nacionalnu listu, da bi, eventualno, mogli biti prosleđeni i na svetsku listu.

Kad je reč o ovom području i nematerijalnom kulturnom nasleđu i Srba i Bošnjaka koliko imate saznanja o elementima tog nasleđa koji bi mogli da se nađu na nacionalnoj listi, odnosno da li je bilo ili ima istraživanja posebnosti kad je reč o nematerijalnoj baštini Bošnjaka, karakterističnim običajima, zanatima, verovanjima, igrama, pesmama?

- Za sada je na nacionalnoj listi upisan samo jedan element, a to su pazarske mantije, odnosno tradicionalno znanje pravljenja tog jela i pevanje iz vika koje, takođe, pripada ovom delu Srbije. Kad smo upisivali, vodili smo računa o saznanjima da se i bošnjačko i srpsko stanovništvo bavi ovom tehnikom pevanja. Nadam se da će ishod serije seminara koji su pokrenuti u okviru ovog projekta, omogućiti da od autentičnih predstavnika zajednice dobijemo ideje i predloge šta je to što bi sledeće moglo da dođe na nacionalnu listu, a siguran sam da bi nešto moglo i trebalo da ide i na svetsku listu nematerijalnog kulturnog nasleđa.

Da li lokalne zajednice prepoznaju značaj nematerijalnog kulturnog nasleđa, da li mogu da procene da nešto odgovara toj definiciji?

- Problem i jeste u nedoumicama ko zapravo treba da podnese inicijativu, na koji način dolazimo do formiranja dosijea o kulturnom artefaktu. Predviđeno je da Nacionalni komitet formira strategiju na državnom nivou i to je do sada urađeno. Trebalo bi da lokalne zajednice, u saradnji sa regionalnim koordinatorima, predlažu različite elemente nematerijalnog kulturnog nasleđa i da onda zajednički dođemo do toga koji su elementi koji treba da budu upisivani i kojim tempom na nacionalnu listu.

Ko bi, ipak, institucionalno trebalo da bude nosilac tih aktivnosti na nivou lokalnih zajednica?

- Na osnovu dosadašnjeg iskustva koga imamo u radu sa lokalnim zajednicama bilo bi jako dobro da se u muzejima u ovom regionu formiraju odeljenja koja će se baviti isključivo nematerijalnim kulturnim nasleđem. To se pokazalo kao dobar primer u nekim delovima Srbije i oni regioni koji u zavičajnim ili narodnim muzejima imaju jedno takvo odeljenje ili odsek mnogo bolje rešavaju eventualne probleme vezane za nominacione dokumente i najviše nominacija i dolazi upravo iz tih delova Srbije. povezane vesti

Vreme: 12.11.2017 14:03

Medij: studiob.rs

Link: <http://studiob.rs/70-godina-etnografskog-instituta-sanu/>

Autori: Redakcija

Teme: Etnografski muzej Srbije

Naslov: 70 godina Etnografskog instituta SANU

764

U Galeriji nauke i tehnike SANU otvorena je izložba Etnografskog instituta SANU "Sećanje na sećanja", kojom ova naučna ustanova obeležava 70 godina rada. Izložbu su otvorili akademik Zoran Petrović, direktor Galerije, autorka izložbe dr Ljiljana Gavrilović, naučni savetnik Etnografskog instituta SANU i dr Danka Lajić-Mihajlović iz Muzikološkog instituta SANU. Izložba, koja traje do 30. novembra, uz pomoć probranih fotografija iz arhive Etnografskog instituta SANU i Etnografskog muzeja, video-materijala i zbirke predmeta korišćenih za prikupljanje građe - od svezaka do savremenih elektronskih uređaja - predstavlja publici etnografski terenski rad kroz vizuru samih istraživača. Izložbu će pratiti iniz predavanja domaćih i stranih etnologa i antropologa.

